

The article deals with the problem of evolution meta piano music in terms of pianism. The influence of traditions and individual composers findings on the formation of piano style seen on the example of piano works of Rachmaninov, particularly emphasized the importance of fingers feeling performer in the development of piano technique.

Thus, along with the sensitivity of the fingers and immerse them in the manner of keys as something of sufficiently elastic, vidpirne in stylevidpovidnomu of sound also appropriate to use methods that ensure the provision of hands «in limbo», as though their permanent stay in the air.

One of the foundations zvukotvorchoosti music by Rachmaninov - bell embodied in the piano opuses of the composer to create active, powerful, pathetically excited or joyful themes triumphal images. It is used rhythm-formula «great» bell, which is the lowest dynamic comparison beats bells with others, at uniform ostynatnomu rhythm. So rather characteristic of Rachmaninov piano texture mapping is a deep bass with chords figuration and the middle and upper registers. Music for the emergence of talented uses associative analogy with blows bells specific nature piano – «udarnist» of the instrument.

Displayed fonichna feature piano music of Rachmaninov encouraged to mention the leading characteristic sound of piano works by Prokofiev – «udarnist». And although the «PERCUSSION» pianism Prokofiev fed individual stylistic origins of his work, S. Richter in an interview reasonably assumed that these very different creative giants of the twentieth century music has stylistic connections. In particular, a certain continuity of Prokofiev's piano techniques seen in connection with the sketches, paintings Rachmaninov.

The creative principle of the composer. which was based mostly was to the piano «sing», it finds its expression in music and piano playing artist. Still outstanding craftsmanship century concert pianist and composer who created masterpieces for the favorite tool was a real bridge (though not too noticeable at first sight) between the established traditions of piano art and innovative, experimental searches contemporaries and successors Rachmaninov.

Key words: piano art, intertextuality, metatext, piano-performing style, evolution piano. Rachmaninov, Prokofiev, music interpretation, evolution, creative composer, piano works.

Аннотация

Тарчинская Ю. Метатекст фортепианной музыки и индивидуальный стиль композитора-пианиста (на примере творчества С. Рахманинова)

Статья посвящена проблеме эволюции метатекста фортепианной музыки в аспекте развития пианизма. Влияние традиций и индивидуальных композиторских находок на формирование стиля пианизма прослеживается на примере фортепианного творчества С.Рахманинова.

Ключевые слова: фортепианное искусство, интертекстуальность, метатекст, фортепианно-исполнительский стиль, эволюция пианизма.

Надійшла до редакції 13.10.2014 р.

УДК [070.447:78. 072](477)

О.В. Білозерова

СТРУКТУРА АРГУМЕНТАЦІЇ МУЗИЧНО-КРИТИЧНОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ РЕЦЕНЗІЙ Ю. ЧЕКАНА ТА Ю. БЕНТІ)

Базовим жанром музичної критики є рецензія (від лат. *recensio* – судження, розгляд, обслідування) [2; 87]. Об'єктом рецензії може бути твір, концерт, книга й т. п. У ній подано аналіз, інтерпретацію та оцінку одного явища та міститься детальна інформація стосовно розглядуваного об'єкту. Діапазон аналітичності рецензії є досить широким: вона може бути схожою на анотацію, а може дорівнювати великій статті. Важливим компонентом рецензії є інтерпретація: критик висловлює своє розуміння твору – його змісту, образності, пропонує тлумачення авторського задуму (або – залежно від об'єкта критики – режисерського вирішення, виконавського трактування) [2; 87-88]. Інтерпретація разом з аналізом є передумовою оціночного судження.

Рецензія виконує низку функцій: аксіологічну, пізнавальну, просвітницько-виховну, комунікативну, при цьому домінуючою і визначальною для жанру є аксіологічна [2; 87].

Обов'язковими елементами рецензії є докази та аргументи. Доказ – логічна операція, в якій обґрунтовується істинність будь-якого твердження за допомогою інших істинних, пов'язаних із ним суджень. Аргументація – процес переконання адресата в істинності твердження за допомогою текстових (вербальний опис твору, або його виконання) й нетекстових прийомів (звернення до думки авторитетних людей) [3; 376].

Незважаючи на відмінність доказу й аргументації, їхня структура є спільною. Вона включає три елементи: тезу, аргумент і доказовий роздум.

Тези поділяються: за змістом – на прості (відзначена одна якість у розглянутому явищі) й складні (зафіксовано кілька якостей); за сутністю інформації – на фактологічні («як є»), оціночні (оцінка, яка аргументується далі) та нормативні («як повинно бути»); за формою вираження – на експліцитно сформульовані та імпліцитно сформульовані.

Аргументи поділяються: на такі, що базуються на раціональних твердженнях, та – на емоційних основах; фактологічні (орієнтовані на факти) й на ціннісні (орієнтовані на оцінки та норми).

Доказові роздумування демонструють читачу зв'язок між тезою і аргументами. Вони здійснюються у формі індукції (коли теза є узагальнюючим твердженням, а аргумент – одиничним фактором), дедукції (теза – одиничний фактор, а аргумент є узагальнюючим твердженням), і традукції (зв'язок між тезою та аргументом здійснюється через аналогію) [3; 377].

Мета статті – спираючись на концепцію музично-критичного тексту Ю. Чекана [4], проаналізувати рецензії «На то і «Нота»» Ю. Чекана та «Третья попытка» Ю. Бенті. Завдання: 1) визначити якість і структуру доказу та аргументації в аналізованих рецензіях; 2) порівняти наявні види тез, аргументів і доказових роздумів; 3) зробити висновки щодо характерних особливостей елементів доказу та аргументації та їх співвідношення у аналізованих музично-критичних текстах.

Рецензія Ю. Чекана «На то і «Нота»» опублікована у виданні «Книжник – review», № 8, 2000. Її зміст – схвальний відгук про нове видання «Нота». Критик зазначає: «Втім, у гурті з'явився новачок. Неординарний. Багатообіцяючий. Перспективний» [4; 298]. Теза рецензії є складною. Аналізуючи журнал, автор розглядає його не лише як самостійне видання, а як одиницю на ринку музичних журналів України. Показовими, на мою думку, є два останні речення рецензії: «Нині ж «Нота» одна закриває амбразуру. На то і «Нота» [4; 300]. За сутністю інформації теза – оціночна, за формою вираження інформації – експліцитна. Істинність тези доводиться у п'яти аргументах.

У першому – автор розкриває основні причини кризи в галузі музичної критики, а саме закриття музичних журналів, газет. Зокрема, зазначено: «Ринок музичних журналів в Україні нині – ніякий. Кудись поділись кольорово-глянцевий «Галас» та благородно-матовий «Новий рок-н-рол». Немов метеор – одним номером з ексклюзивними фото – спалахнув на небосхилі «Музичний клуб» – і зник, ніби й не було» [4; 298], та невідповідність окремих видань професійним стандартам. Згідно твердження критика: «Нидіє у злиднях амбіційна «Музика» (ач, досі називає себе єдиним професійним музичним журналом України!). Продовжується агонія малоцікавого «Театрально-концертного Києва». Не видно останнім часом і «Шоу-бізнесу» (хоча цьому виданню до журналу – як до Києва рачки)...» [4; 298]. У цьому аргументі використано епітети, метафори, порівняння. Цей аргумент базується на раціональних твердженнях (безгрошів'я і непрофесійність як причини кризового стану музичної критики) та емоційних основах («нидіє у злиднях», «продовжується агонія» тощо). Він фактологічний (йдеться про факти закриття журналів) і ціннісний («ринку музичних журналів в Україні нині – ніякий») одночасно.

У другому аргументі повідомляється про появу нового видання, вказано його назву та кількість номерів, подано його оцінку та зазначено перспективність. Як і попередній, цей аргумент – фактологічний, оціночний та базується на раціональних твердженнях (назва, кількість номерів). Автор зазначає: «Будь-яке періодичне видання варто оцінювати після виходу третього числа» [4; 298]. Перехід від тези до цього аргументу здійснено через розлоге доказове роздумування у формі дедукції, тобто за допомогою узагальнюючих тверджень. А саме. Перший номер, на думку критика, зазвичай буває ейфоричним, святковим, у ньому: «плани домінують над реальністю; авторський корпус ще не сформовано, звідси – закономірне переважання матеріалів, написаних головним редактором та іншими співробітниками редакції» [4; 298]. «Другий номер – найчастіше інерційний. Відчуття перспектив у редакції ще дуже свіже; запас ідей ще не вичерпано; навіть обережні спонсори ще не хвилюються – тож гайда вперед!» [4; 298-299]. Стосовно третього номеру, то до нього вже ставляться більш вимогливо: «Жодних послаблень. Жодних пробачень. Жодних авансів. І якщо у таких умовах журнал не пробуксовує, якщо у ньому продовжуються намічені у попередніх числах лінії та з'являються нові, якщо спонсори не зникли, мов торішній сніг, – видання житиме» [4; 299].

У третьому аргументі описано дизайн обкладинки, кількість кольорових сторінок, елементи реклами, імена дизайнерів, наявність стильних чорно-білих фото, огляд аудіо продукції, тобто застосовано текстові прийоми. Разом із тим, автор підкреслює, що «Ноту» створено у розрахунок на читача – тому його текстова частина є пріоритетною. Аргумент базується на раціональних судженнях (кількість відданих рекламі сторінок, наявність фото, огляду аудіо продукції, матеріалів про сучасну музику) та емоційних висловлюваннях: «(бо вражає!)» [3; 299]. В аргументі міститься фактологічна інформація та ціннісна (надзвичайно позитивна оцінка). Зв'язок між тезою та аргументом здійснюється за допомогою традукції: підтвердження неординарності видання критик проводить аналогію дизайну з вініловим диском: «Журнал зовні схожий на вініловий диск у конверті, такий рідний для кожного, хто кохається і розуміється на справжній музиці. Вініл – не ширвжиткова касетка і не новомодний компакт. Він нагадує про часи фанів-колекціонерів, про якість та асортимент, про колекції і традиції» [4; 299].

У четвертому аргументі окреслено коло жанрових різновидів публікацій, а саме: наявні портрети, інтерв'ю, рецензії, хроніка, натомість відсутні есе та аналітика. Як і в попередньому аргументі автор використовує текстові прийоми переконливості (здійснює перелік наявних і відсутніх жанрів). За змістом інформація є фактологічною, за способом викладу – раціональною. Зазначивши відсутність у виданні ґрунтовних аналітичних текстів, автор задається питанням: «Втім, де їх знайдеш нині – серйозних аналітиків сфері музики?» [4; 299]. Цей факт він обґрунтовує тим, що в тестах, присвячених джазовій та рок-культурі, завжди переважала журналістика (з її гонінням за сенсаціями, поверхневою описовістю тощо), або ж «інформаційні» публікації, в яких головне місце відводилось біографії музиканта, а не осмисленню його творчості. Що стосується класики, то тут: «Академізм підготовки музикознавців вбиває будь-які творчі інтенції; безкінечне репродукування правильних істин стоїть на заваді продукуванню своїх власних думок» [4; 300]. Таким чином, зв'язок між тезою і аргументом є дедуктивним.

П'ятий аргумент розкриває мету видання: не стільки відтворити реальну ситуацію звукового середовища, скільки сформувати «певний віртуальний музичний простір, у якому смакові уподобання головного редактора, В. Криштофовича-молодшого вирішують усе» [4; 300]. В «Ноті» абсолютно відсутній жанр поп-музики, в пріоритеті – джаз і рок, за ними – творчість сучасних академічних композиторів і класика [3; 300]. Таким чином, у п'ятому аргументі застосовано текстові прийоми переконливості, а інформація базується на раціональних судженнях фактологічного характеру. Описавши змістові пріоритети журналу, автор роздумує над тим, чи правильна саме така конфігурація сучасної музики? І приходять до висновку, що вона можлива, аргументуючи це тим, що, на жаль: «Об'єм, перспективу, інші виміри один журнал, навіть найкращий, створити не зможе» [4; 300], що потрібні видання різного спрямування: спеціалізовані й популярні, глянцево-журнальні, газетні тощо, але сьогодні «Нота» одна закриває амбразуру. Зв'язок між тезою і аргументом відбувається через дедуктивний метод доказового роздумування.

Узагальнюючи результати аналізу, необхідно зазначити таке. Основна ідея статті викладена в складній тезі – журнал «Нота» розглянуто як самостійна одиниця на ринку журналів України. За сутністю інформації теза оціночна, адже автор схвалює нове видання. За способом вираження інформації вона – експліцитна (явна).

Істинність тези доводиться в п'яти аргументах. В усіх них критик використовує текстові прийоми переконливості, передаючи свої думки і враження щодо змісту і зовнішнього вигляду видання. Всі аргументи базуються на раціональних основах, проте в першому та третьому одночасно є емоційні вислови. Доводячи істинність тези, автор застосовує переважно оціночні судження. Зокрема, чотири з п'яти аргументів (перший, другий, третій та п'ятий) поєднують фактологічну та ціннісну інформацію, четвертий – виключно фактологічний.

Зв'язок між тезою та аргументами у всіх випадках здійснено за допомогою дедукції за винятком одного третього аргументу, де використовується традукція. Крім того, текст насичений художніми прийомами – метафорами, епітетами, порівняннями, що робить його «живим», цікавим і захоплюючим.

Рецензія «Третя спроба» Юлії Бенті («Столичні новини», 25 листопада – 1 грудня, 2003 р.), присвячена третій постановці опери Є. Станковича «Цвіт папороті». Прем'єра була приурочена 60-літньому ювілею народного хору ім. Г. Верьовки. Теза розкриває критичний погляд рецензента на цю постановку, що стає зрозуміло вже з її першого речення: «Чверть століття настоюється чаклунське зілля опери «Цвіт папороті» Євгена Станковича. Випити його до дна поки ніхто не зважився» [1; 309]. Піддано критиці й зміст першого відділення ювілейного концерту (у другому прозвучав «Цвіт папороті»). Теза рецензії є простою, оціночною та імпліцитною (розосереджена по тексту) і обґрунтовується в чотирьох аргументах.

Перший аргумент присвячений проблемним моментам історії створення та сценічного життя опери. Автор зауважує: «Створена в 1979 році опера Євгена Станковича сьогодні має вже три назви:

«Коли цвіте папороть», «Цвіт папороті» та «Купало» [1; 310], численні жанрові ярлики, за допомогою яких постановники намагаються зрозуміти зміст опери, і, відповідно, різні редакторські версії. В аргументі автор застосовує прийом порівняння, зазначаючи що Дж. Верді свою «Травіату» впізнав би й на Марсі, а Станковичу, навіть у межах Києва, приходиться щоразу чути і бачити свою «Папороть» ніби вперше, тим самим піднімаючи твір Станковича до рівня класики оперного жанру, а також – текстові прийоми переконливості. Зміст аргументу базується на раціональних судженнях фактологічного характеру. Зв'язок між тезою та аргументом здійснено за допомогою дедукції (оцінюючи третю постановку критик у своїх міркуваннях відштовхується від ситуації, що склалася внаслідок попередніх постановок опери) та традукцію (проведено аналогію до опери Дж. Верді «Травіата»).

Другий аргумент стосується двох попередніх постановок опери – першої, яка так і не відбулася в зв'язку з забороною виконання через виразний національний характер твору (описано генеральну репетицію, підготовлену Державним симфонічним оркестром УРСР під диригуванням Ф. Глушко та народним хором ім. Г. Верьовки під диригуванням А. Авдієвського), та другої – у виконанні камерного хору «Київ» (дир. М. Гобдич). Критик також використовує текстові прийоми переконливості та раціональні судження фактологічного характеру. Зв'язок тези з аргументом – дедуктивний.

У третьому аргументі йдеться про третю постановку опери. Автор зазначає, що вона приурочена до святкування 60-літнього ювілею народного хору ім. Г. Верьовки. Описано та оцінено конкретні складові постановки: жанрові доміанти, виконавський склад тощо. Зокрема, зазначено: «Чесно кажучи, нинішню версію «Цвіту папороті», завдяки хореографу А. Рубиній, чесніше було б назвати фольк-балетом (або навіть просто балетом), який відтворює у супроводі оркестру народних інструментів (знову редакція, на цей раз – Геннадія Єременка) та нерухомого «пташиного клину» народного хору несамовитий літній обряд кохання і родючості (до постановки увійшли чотири епізоди опери – «Людське купало», «Русалчині купала», «Відьомське купало» і «Заключне купало») [1; 311]. Вказано роль співаків-солістів та хору і здійснено оцінку виконання: «Адже те, що в опері роблять співаки-солісти, тут узяли на себе танцівники. Хору ж не залишалося нічого іншого, як виконати роль «оперного кордебалету». І слава Богу, тому що лише в «ролі другого плану» величезний колектив-ювіляр почав співати не просто «народним» (без різниці – що українські, що мексиканські пісні), але різноманітним і часами одухотвореним звуком» [1; 311]. В аргументі використано текстові прийоми переконливості, раціональні судження фактологічного та ціннісного характеру. Зв'язок між тезою та аргументом відбувається індуктивно.

У четвертому аргументі зазначено те, яким чином варто було б виправити недоліки концертної програми першого відділення – зокрема, суттєво відредагувати (а ще краще наново переписати) обробки народних пісень, відмовившись від шаблонів голосоведення, динаміки, виконавських прийомів. Недоліком програми, на думку критика, є відсутність у ній хоча б однієї обробки М. Леонтовича. Тут, як і в попередніх, використано текстові прийоми переконливості, раціональні судження, за змістом фактологічні та ціннісні.

Хід міркувань побудовано індуктивно – від оцінки третьої постановки опери «Цвіт папороті» через детальний аналіз виступу народного хору ім. Г. Верьовки до оцінки стану музичної культури в цілому (стверджено, що, на жаль, найкращі зразки музичної культури недоступні для слухача).

У результаті аналізу рецензії Ю. Бенті, необхідно зробити такі висновки. Основна думка статті викладена в простій тезі – розглянуто і оцінено один ракурс предмету – третя постановка опери. За характером інформації ця теза є оціночною та експліцитною і доводиться в чотирьох аргументах. В усіх аргументах використано текстові прийоми переконливості – описи побаченого і почутого, свої враження і думки з цього приводу. Усі вони базуються на раціональних судженнях.

Перший та другий аргументи є фактологічними (зорієнтовані на факти), проте в третьому та четвертому – поряд із фактологічною інформацією містяться також оціночні твердження. Зв'язок між тезою та аргументами відбувається через індуктивний (перший, третій, четвертий аргументи) дедуктивний (другий аргумент) та традуктивний (перший аргумент) методи доказового роздумування.

Таким чином, на прикладі двох протилежних рецензій – переважно позитивної Ю. Чекана і переважно негативної Ю. Бенті – прослідковано основні структурні елементи рецензії як базового жанру музичної критики та їхню змістову сутність. Зазначено, наявність у одному тексті складної тези (Ю. Чекан), в іншому – простої (Ю. Бентя), поєднання раціональних суджень з емоційними у першій рецензії (Ю. Чекан) та повну відсутність емоційних суджень у другій (Ю. Бентя), поєднання фактологічної й ціннісної інформації у переважній більшості аргументів першої рецензії (Ю. Чекан) та переважання фактологічної аргументації у другому випадку (Ю. Бентя), переважання дедукції та яскравий приклад традукції у рецензії Ю. Чекана й індуктивного ходу міркування у рецензії

Ю. Бенті. Знайдені відмінності дозволяють стверджувати, що ці рецензії є прикладом двох різних типів структури музично-критичного тексту.

Список використаної літератури

1. **Бентя Ю.** Третья попытка / Ю. Бентя // Музична критика : теорія та методика : навч. посіб. / О. Зінкевич, Ю. Чекан. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – С. 309–312.
2. **Зінкевич О.** Музична критика : теорія та методика : навч. посіб. / О. Зінкевич, Ю. Чекан. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – 424 с.
3. **Чекан Ю.** Доказательство и аргументация в музыкально-критическом тексте / Ю. Чекан // Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – Вип. 98 : Світ музикознавства : стратегії, дискурси, сюжети : зб. наук. ст. / [редактор-упоряд. О. Б. Соломонова]. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. – С. 373–386.
4. **Чекан Ю.** На то і «Нота» / Ю. Чекан // Музична критика : теорія та методика : навч. посіб. / О. Зінкевич, Ю. Чекан. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – С. 298–300.

Резюме

Проаналізовано рецензії «На то і «Нота» Ю. Чекана та «Третья попытка» Ю. Бенті. Визначено якість, структуру доказу та аргументації, співставлено види тез, аргументів і доказових роздумів, зроблено висновки щодо спільних і відмінних рис доказу та аргументації в аналізованих статтях.

Ключові слова: рецензія, доказ, аргументація, теза, доказовий роздум.

Summary

Bilozero O. Structure of argumentation musically critical to text (on material of reviews of Yu. Chekana and Yu. Benti)

The basic genre of music criticism is a review (from the Latin. Recensio - judgment proceedings, examinations).

The object of the review can be work, concert, book and t. N. It contains an analysis, interpretation and evaluation of a phenomenon and contains detailed information on the proposed facility. Reviews analyticity range is quite broad: it can be like annotation, and can equal the great article. An important component is the interpretation of Reviews: critic expresses his understanding of the work – its content, imagery interpretation provides the author's intention (or – depending on the object of criticism – director's decision, interpretation of performance). Interpretation together with an analysis of value judgments is a prerequisite.

The review has a number of functions: axiological, cognitive, educational, educational, communicative, and the dominant and defining the genre is axiological.

Mandatory elements review the evidence and arguments. Proof – a logical operation, which substantiates the truth of any statement by any true associated with him judgments. The argument – the process of conviction of the truth of the statement recipient via text (verbal description of the work or its implementation) and non-textual methods (appeal to the idea of authoritative people).

Despite the difference of proof and argument, their structure is common. It includes three elements: thesis, argument and evidence-based thinking.

Abstracts are divided: the content – the simple (one marked by the quality of the phenomena) and complex (recorded several qualities); in substance information – on factual («as is»), evaluation (assessment which argued below) and regulations («they should be»); the form of expression – in explicitly and implicitly formulated.

Arguments divided: the following based on rational assertions, and – on the emotional basis; factual (focused on facts) and in value (focused on assessment and standards).

Evidence meditation show the reader the link between thesis and arguments. They are made in the form of induction (when the thesis is a summary statement and argument – the single factor) deduction (thesis – a single factor, but the argument is generalizing statement) and traduktsiyi (relationship between thesis and argument through analogy).

Reviews analyzed «on it and» Nota «Yu expectations and» Third attempt J. Bentham. Defined quality evidence and argument structure, species are compared theses, arguments and evidence reflection conclusions on common and distinctive features of evidence and argument in the analyzed articles.

On the example of two opposing comments – mostly positive expectations and Yu Yu Bent mostly negative – followed basic structural elements of the review as a basic genre music critics and their semantic nature.

Indicated the presence of one text abstracts complex (Yu Chekan) in another – simple (J. Bento), the combination of rational judgment with emotional in the first review (Chekan south) and complete lack of emotional judgments in the second (J. Bentham) a combination of factual information and values in most reviews first argument (Yu Chekan) and the prevalence of factual arguments in the second case (J. Bento), the prevalence of deduction and vivid example of traduktsiyi reviews Yu expectations and inductive reasoning in the course of the review J. Bentham.

Found differences suggest that these reviews are examples of two different types of musical structures critical text.

Key words: review, evidence, argument, argument, evidence-based thinking, the main structural elements, positive, negative perception of the text, features reviews, evidence, thesis, antithesis, feature Yu. Bentya, Yu.Chekan.

Аннотация

Билозерова О.В. Структура аргументации музыкально-критического текста (на материале рецензий Ю. Чекана и Ю. Бенти)

Проанализированы рецензии «На то і «Нота»» Ю. Чекана та «Третья попытка» Ю. Бенти. Определено качество, структуру доказательства и аргументации, сопоставлены виды тезисов, аргументов и доказательных рассуждений, сделаны выводы по поводу общих и отличительных черт доказательства и аргументации в анализированных статьях.

Ключевые слова: рецензия, доказательство, аргументация, тезис, доказательное рассуждение.

Надійшла до редакції 10.10.2014 р.

УДК 784.4(=161.2).072

В.Ф. Охманюк

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СУЧАСНИХ ЕТНОМУЗИКОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасний стан розвитку українського суспільства й обумовлений ним характер наукових інтересів та пріоритетів вказують на домінування в гуманітарній науці зацікавлень традиційною творчістю, її регіональною, локальною специфікою, естетичними принципами і нормами традиційного музичного фольклору.

Метою пропонованої статті є спроба окреслити методологію сучасних етномузикознавчих досліджень, зокрема – ритмоструктурного й семіотичного аспектів, що можуть використовуватися в процесі дослідження етнічної музики регіонів України.

У сучасній методології етномузикознавчих досліджень виділяються такі напрями: 1) подальша розробка ритмоструктурного методу, започаткованого у працях К. Квітки, Ф. Колесси, П. Сокальського; 2) розробка семіотичних підходів дослідження традиційної пісенності В. Гошовським, А. Іваницьким.

Ритмоструктурний напрям був започаткований С. Людкевичем, а згодом поступово утверджувався у доробку К. Квітки¹, водночас – найбільшого розвитку досягнув у II пол. XX ст. у працях В. Гошовського та Б. Луканюка.

Аналіз наукової спадщини К. Квітки свідчить про орієнтацію вченого на точні методи дослідження: застосування засобів моделювання ритмічної структури, поєднання типології народної музики з географічними аспектами поширення музичних типів. За концепцією К. Квітки – фольклор є результатом двох природних процесів – еволюції людства та етногенезу [7].

Учений вважав фольклор об'єктом, що вивчається на підставі транскрибованих мелодій і текстів, які не є готовими історичними документами; їх необхідно створювати. Брак кваліфікованих записувачів фольклору висуває перед науковцями, на думку К. Квітки, вимогу критичного ставлення до фольклорних текстів [7].

Щодо точності нотацій К. Квітка насамперед звертав увагу на досконалість фіксації інваріантних явищ у наспівах. Таким інваріантом – ритмотипологічною формою – для нього був пісенний тип. Його утворюють такі компоненти мелодії, як музично-ритмічна форма та складочислова структура – й основа, що дає можливість засвідчити автохтонність культури [7].